

CENTRALEN FÖR BILDNING OCH VÄLFÄRD

Ansvarsperson: direktören för centralen för bildning och välfärd

Händelser 2023 som inverkat på centralen för bildning och välfärds verksamhetsmiljö och verksamhet

De viktigaste händelserna 2023 som inverkade på verksamheten:

- Löneförhöjningar enligt arbetskollektivavtalet jämte allmänna förhöjningar, lokala justeringspotter och potter för löneutvecklingsprogram. Man hade inte förberett sig på så omfattande förhöjningar.
- Genomförande av ändringarna i personalplanen. Bland annat inledde en ny rektor för medborgarinstitutet sitt arbete i början av juni 2023. En ny visstidsanställd biträdande rektor vid Harjuriinteen koulu inledde sitt arbete 1.8.2023 och slutade 31.12.2023. Musei-amanuensen inledde sitt arbete i maj 2023, för vilket staden får statsandelar från och med 2024.
- Verksamheten vid Östra Nylands välfärdsområde tedde sig struktur- och formlös och situationsbilden var oklar under hela året. Detta medförde utmaningar för resurserna och försvårade personaldimensioneringen och ökade också belastningen av personalen.
- Förberedelserna inför Lovisa Bostadsmässa och uppgifterna under mässan krävde såväl tidsmässiga som ekonomiska insatser.
- Effekterna av corona yttrade sig fortfarande till vissa delar som minskat välbefinnande hos barn, unga och familjer.
- Stor uppmärksamhet behövde fortfarande ägnas åt fastigheternas skick, och ersättande lokaler behövde förberedas.
- Antalet barn som behöver regelbundet stöd ökade. Det fanns fem grupper i förberedande undervisning hösten 2023. Största delen av dessa integrerades i den grundläggande utbildningen i november 2023.
- Otillräckliga kollektivtrafikförbindelser försvårade bland annat integrationsprocessen för invandrare och rekryteringen av lärare till medborgarinstitutet.
- Inom invandrarservicen framkom det inte något behov under 2023 att ansöka om kommunplatser, även om staden hade möjlighet att ta emot 40 personer till kommunplatser för tillfälligt skydd (stadsfullmäktige 14.12.2022 § 105).
- Barnparlamentets verksamhet inleddes 2023 bland annat med upprättande av en verksamhetsstadga, konstituering och informering. Barnparlamentet hade sitt första möte på Rådhuset 5.5.2023. Barnparlamentet sammanträdde två gånger under 2023.
- Centralen för bildning och välfärd påminde om servicelinjens verksamhet bland annat under fyra bykvällar och på pensionärsföreningarnas, äldre rådets och rådet för personer med funktionsnedsättnings samt påverkansorganens sammanträden. Servicelinjen grundades 2009 och överfördes från början av 2023 till centralen för bildning och välfärd. Webbsidan om servicelinjen uppdaterades i början av året. Arbetsbeskrivningen för välfärdskoordinatör innefattar utöver ansvar för servicelinjen även äldre rådets och rådet för personer med funktionsnedsättnings verksamhet. Äldre rådet sammanträdde fyra (4) gånger och rådet för personer med funktionsnedsättning också fyra (4) gånger under 2023. Under vårperioden 2023 ordnades dessutom ett gemensamt möte för stadens påverkansorgan.
- Inledandet av välfärdsområdets verksamhet bidrog till förändringar i personalen inom kost- och städservicen och till sökande av nya samarbetsformer inom undervisningstjänsterna och välfärdstjänsterna.
- Följande stora investeringsprojekt inleddes under 2023:
 - Centrumdaghemmet

- Isnäs skolcentrum
- Renoveringen av Generalshagens skola
- Valkom daghem

Risakanalys

Gemensam bedömning av risker för hela centralen:

Riskerna under 2023 var huvudsakligen desamma som under 2022. Den smidiga vardagen 2023 försvårades fortfarande avsevärt av lokalservicens utmaningar att få tillräckligt med personal för att garantera funktionella, hälsosamma och trivsamma lokaler för centralen för bildning och välfärds tjänster. Dessutom avspeglades bland annat effekterna av covid-19-pandemin, Rysslands anfall mot Ukraina, energikrisen, klimatrisker och den storskaliga invandringen orsakad av behov av tillfälligt skydd i minskat välbefinnande och försämrad hälsa hos barn, ungdomar, familjer och personal. Dessa effekter kedjas och mångfaldigas. Språkkunskaper, kompetent personal och lämpliga lokaler behövdes snabbt vid sidan om flexibel verksamhet. Svårigheterna att rekrytera kompetent personal belastade fortsättningsvis centralen för bildning och välfärd.

Situationen i anknytning till välfärdsområdet var länge oklar för personalen. Centralen för bildning och välfärd har fortfarande bristande vetskap om bland annat välfärdsområdets och kommunens samverkansstrukturer, samarbetsavtal, samverkansgrupper, tjänstebeskrivningar och service-modeller. Dessutom koncentreras en stor del av de uppgifter som överfördes till staden från grundtrygghetscentralen hos centralen för bildning och välfärd. Det finns en risk för utmattning bland personalen.

Utfallet för de ekonomiska målen 2023

Centralen för bildning och välfärds resultaträkning

Centralens anslag som är bindande i förhållande till stadsfullmäktige är det externa verksamhetsbidraget.

Centralen för bildning och välfärd

	BUDGET 2023	BUDGET- FÖRÄNDRINGAR	BUDGET 2023 EFTER FÖRÄNDRINGAR	BOKSLUT 2023	AVVIKELSE
Försäljningsintäkter	1 665 875		1 665 875	2 169 205	503 330
Avgiftsintäkter	677 300		677 300	782 802	105 502
Understöd och bidrag	898 675		898 675	1 605 326	706 651
Hysesintäkter	50 000		50 000	44 245	-5 755
Övriga verksamhetsintäkter	10 550		10 550	95 191	84 641
Verksamhetens intäkter totalt	3 302 400		3 302 400	4 696 770	1 394 370
Tillverkning för eget bruk					
Personalkostnader	-22 826 629	-390 000	-23 216 629	-23 756 009	-539 381
Köp av tjänster	-3 918 827	-55 000	-3 973 827	-3 785 359	188 468
Material, förnödenheter och varor	-1 684 928	-5 000	-1 689 928	-1 702 877	-12 949
Understöd	-724 150	-40 000	-764 150	-696 905	67 245
Övriga verksamhetskostnader	-1 609 236	-300 000	-1 909 236	-1 983 877	-74 641
Verksamhetens kostnader totalt	-30 763 770	-790 000	-31 553 770	-31 925 028	-371 258
Verksamhetsbidrag, externt	-27 461 370	-790 000	-28 251 370	-27 228 258	1 023 111
<i>Avskrivningar och nedskrivningar</i>	<i>-72 670</i>		<i>-72 670</i>	<i>-164 238</i>	<i>-91 568</i>
<i>Interna poster</i>	<i>-8 970 118</i>		<i>-8 970 118</i>	<i>-9 179 075</i>	<i>-208 957</i>
<i>Kalkylmässiga kostnadsposter</i>	<i>-1 898 949</i>		<i>-1 898 949</i>		

Utfallet för verksamhetsintäkter

Intäkterna överskred det budgeterade med cirka 1 400 000 euro.

De största överskridningarna avgiftsintäkter, bidrag och försäljningsintäkter. På utbildningens ansvarsområde förklaras de högre intäkterna av högre hemkommunersättning än uppskattat och av ersättningen från välfärdsområdet för morgon- och eftermiddagsvård och lovvård av de gravast handikappade, som välfärdsområdet ansvarade för från och med 2023, men som sköttes av staden.

På småbarnspedagogikens ansvarsområde har ett ökat barnantal inverkat positivt på småbarnspedagogikens avgiftsintäkter. Dessutom beviljades småbarnspedagogiken i november ett stöd från staten på 202 000 för anordnande av småbarnspedagogik för barn från osäkra förhållanden. Även medborgarinstitutet hade högre intäkter än förväntat, då antalet studerande var högre än beräknat.

Mängden understöd relaterade till projekt med extern finansiering var betydligt högre än budgeterat. Centralen har fått extern finansiering för projekt både inom utbildningen, småbarnspedagogiken och välfärdstjänsterna.

Utfallet för verksamhetskostnader

Centralen för bildning och välfärds verksamhetskostnader överskred det budgeterade med cirka 370 000 euro.

Överskridningen förklaras till största del av högre personalkostnader än förväntat. Personalkostnaderna ökade under året via förhöjningar enligt tjänste- och arbetskollektivtalen från och med 1.6.2023, samt behov av ytterligare personal på grund av verksamhetens behov. Lönerna har även granskats mot kollektivavtal, framför allt på medborgarinstitutet, och lönerna har anpassats till avtalen, bland annat angående tillägg.

De största kostnadsbesparingarna mätt i euro gjordes vid köp av tjänster och understöd. Betalningarna för hemvårdsstöd för barn och stöd för privat vård underskred det beräknade, vilket förklarar inbesparingen i utbetalda understöd.

Förändring av budgetanslag

Under året beslutade stadsfullmäktige att bevilja ett tilläggsanslag på 100 000 euro för servicelinjen, som i början av året 2023 flyttade från grundtrygghetscentralen till centralen för bildning och välfärds ansvarsområde (FM 19.4.2023 §50).

Stadsfullmäktige beslutade ytterligare om tilläggsanslag gällande utbildningens och småbarnspedagogikens högre personalutgifter än uppskattat samt utbildningens ökade leasingkostnader för skolbyggnaderna (FM 15.11.2023 § 112). Stadsfullmäktige beviljade småbarnspedagogiken ett tilläggsanslag på 190 000 och utbildningen ett tilläggsanslag på 200 000 euro för personalkostnader, samt 300 000 euro i tilläggsanslag för att täcka leasinghyror på utbildningens ansvarsområde.

Utfallet för verksamhetsbidraget

Centralens externa verksamhetsbidrag underskred det budgeterade med cirka 1 miljon euro. Underskridningen förklaras av högre inkomster än förväntat.

Utfallet för nyckelmålen 2023

I förhållande till stadsfullmäktige bindande nyckelmål för 2023 vilka baserar sig på stadsstrategin och tyngdpunkterna för verksamheten samt en verksamhetsplan för hur nyckelmålen ska uppnås

Centralen för bildning och välfärds tyngdpunkter för verksamheten:

1. LIVSKRAFTIG STAD

CENTRALENS NYCKELMÅL (1 ÅR)	Nyckelmål på ansvarsområdesnivå (nämndnivå)	Åtgärdsplan / Tillvägagångssätt	Ansvarig nämnd / person	Utfall 2023
I staden finns över 15 000 invånare i slutet av 2024.				
Vi ökar stadens välkändhet. Vi påverkar skapande av en positiv helhetsbild.	Det historiska Lovisa förtjuser med sina upplevelser och sitt kulturutbud.	Museet producerar intressanta utställningar och bevarar värdefulla objekt genom att utnyttja museiamanuensens yrkeskunnskap.	Kultur- och fritidsnämnden, chefen för kultur- och fritidsväsendet	Utställningen Salt, socker och citron – Matlagning på 1700- och 1800-talen i Kommendantshuset, webbutställningen Hundra byars bygd, Iverusmysteriet med nya gåtor samt färdiga materialpaket för skolor. Museiamanuensen inledde sitt arbete 22.5.2023.
	Vi ökar småbarnspedagogikens och utbildningens positiva synlighet.	Vi ökar planerlig kommunikation.	Nämnden för fostran och bildning, chefen för småbarnspedagogik och utbildningschefen	Vi har ökat interaktionen med målgruppen i åtanke. Vi har också använt en kommunikations-sakkunnig i projektarbetsgrupperna.
	Vi har tillräckliga och högklassiga tjänster.	Vår dimensionering är rätt i varje avseende. Planerad och regelbunden kvalitetsbedömning av verksamheten samt rapportering till nämnden.	Nämnden för fostran och bildning, chefen för småbarnspedagogik och utbildningschefen	Planerad och regelbunden kvalitetsbedömning av verksamheten är en del av anordnandet av småbarnspedagogik och utbildning. Resultaten av undersökningar inom ansvarsområdet för utbildning behandlades under våren i nämnden. Resultatet av vårdnadshavarenkäten inom småbarnspedagogik och morgonvårds- och eftermiddagsvårdsenkäten inom den grundläggande utbildningen behandlades i nämnden i augusti.

Vi främjar turismen och bibehåller livskraften i hela kommunen genom att upprätthålla och utveckla styrkorna i alla kommunens delar.				
Lovisa är välkänd för sina goda bildnings- och välfärdstjänster samt för sin kultur.	Vi säkerställer att tjänsterna är tillgängliga, uppgifterna om dem och deras utbud är aktuella.	Högklassiga digitala servicekanaler och möjlighet till kundbesök. Vi lyfter fram vårt topputbud.	Kultur- och fritidsnämnden, nämnden för fostran och bildning, direktören för centralen för bildning och välfärd	Småbarnspedagogikens nya kundprogram togs i bruk 1.11.2023. Inom kultur- och fritidstjänsterna togs appen Nuorisopassi (Ungdomspasset) i bruk i augusti.
Vi utnyttjar bostadsmässan för att förbättra Lovisas synlighet och välkändhet.	Vi utnyttjar bostadsmässan för att förbättra Lovisas synlighet och välkändhet.	Vi lyfter fram lockande upplevelsehelheter samt kultur- och motionsaktiviteter. Vi marknadsför skolorna och daghemmen under bostadsmässan.	Kultur- och fritidsnämnden, nämnden för fostran och bildning, direktören för centralen för bildning och välfärd	Det ordnades kulturevenemang, såsom Picnic on the Beach och 7.7 stadens evenemang för sommarens startskott på torget samt Lovisa jul. Under Bostadsmässan understöddes kulturutbudet med bidrag. Inför Bostadsmässan gjordes en ny broschyr för småbarnspedagogiken. Småttingbussen, informationspunkten för Ljuvliga Lovisa, ylletröjan Lovisadropparna och konstverket Lovisa droppar gav också positiv synlighet. Lovisavikens skola användes under Bostadsmässan.
	Vi genomför kurser och ordnar evenemang i anknäytning till bostadsmässan.	Vi planerar undervisning och verksamhet i samarbete med de övriga organisationerna.	Nämnden för fostran och bildning, rektorn för medborgarinstitutet	En kurs där man utbildade frivilliga inför Bostadsmässan ordnades 2–15.2.2023. Medborgarinstitutets Konstskola ordnade ett gatukonstläger 31.7–4.8.2023. 10 unga deltagare skapade bland annat ett samhällskonstverk på Mi-husets staket mot gatan.
Vi upprätthåller en balanserad ekonomi och en moderat lånestock.				
Vi håller budgeten balanserad så att vi beaktar strukturella och ekonomiska ändringar.	Vi letar efter långvariga lösningar.	Vi granskar totalekonomiska alternativ.	Kultur- och fritidsnämnden, nämnden för fostran och bildning, direktören för centralen för bildning och välfärd	Lönemissförhållanden åtgärdades till vissa delar, vilket kommer att göra det lättare för oss att locka kvalificerad personal. På kort sikt hade åtgärderna en negativ inverkan på ekonomin.

<p>Vi fokuserar på att verksamheten är effektiv, produktiv och ekonomisk.</p>	<p>Personalantalet är optimalt.</p>	<p>Vi organiserar vår verksamhet på nytt vid behov. Vi ändrar arbetsbeskrivningarna enligt behov i samarbete med olika sektorer.</p>	<p>Kultur- och fritidsnämnden, nämnden för fostran och bildning, direktören för centralen för bildning och välfärd</p>	<p>Samarbetet med välfärdsområdet håller fortfarande på att ta form och har krävt stor flexibilitet från personalen i organiseringen av verksamheten. Staden har producerat tjänster i anknytning till morgon- och eftermiddagsvård och lovvård, vilka välfärdsområdet ansvarar för. Välfärdsplanerarens arbetsbeskrivning reviderades i samarbete med olika intressentgrupper.</p>
---	-------------------------------------	--	--	---

2. VÄLMÅENDE INVÅNARE OCH EN TRIVSAM STAD

CENTRALENS NYCKELMÅL (1 ÅR)	Nyckelmål på ansvarsområdesnivå (nämndnivå)	Åtgärdsplan / Tillvägagångssätt	Ansvarig nämnd / person	Utfall 2023
I en barnvänlig kommun beaktar vi barnets fördel i all verksamhet.				
Vi förverkligar verksamhetsplanen för den Barnvänliga kommunen och välfärdsplanen för barn och unga.	Vi förverkligar verksamhetsplanen för den Barnvänliga kommunen och välfärdsplanen för barn och unga.	Vi fastställer utvecklingsobjekt för barnens vardag ur synvinkeln för barnens och de ungas rättigheter.	Kultur- och fritidsnämnden, nämnden för fostran och bildning, direktören för centralen för bildning och välfärd	Ett uppföljningsmöte hölls med Finlands UNICEF r.f. 11.4.2023. Framöver behöver mer uppmärksamhet ägnas åt dem som befinner sig i en utsatt ställning, till exempel genom verksamhet i en multiprofessionell grupp. Barnparlamentet inledde sin verksamhet 5.5.2023.
Vi främjar på ett omfattande sätt Lovisabornas välfärd och närservice tillsammans med kommuninvånarna.				
Vi förverkligar välfärdsplanen.	Vi vidtar de åtgärder som gäller välfärdsplanens tre tyngdpunkter.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vi involverar invånare 2. Vi upprätthåller förebyggande verksamhet 3. Miljön som stöder välfärden med beaktande av hållbar utveckling 	Kultur- och fritidsnämnden, nämnden för fostran och bildning, direktören för centralen för bildning och välfärd	På byakvällarna efterfrågades önskemål från kommuninvånarna. Äldrerådet, rådet för personer med funktionsnedsättning och ungdomsfullmäktige sammanträdde aktivt. Dessutom ordnades ett gemensamt möte för påverkansorganen 16.5.2023. Kulturexpertgruppen inledde sin verksamhet 2023. På grund av brist på personalresurser kunde konstprogrammet inte läggas fram för godkännande under 2023.
Vi värdesätter kultur, motion och idrott samt främjar tredje sektorns verksamhet.				
Vi ordnar mångsidiga evenemang i samarbete med olika intressentgrupper.	Vi ordnar mångsidiga evenemang i samarbete med olika intressentgrupper.	Vi genomför det uppdaterade idrottspolitiska programmet samt programmet för att främja kulturen och kulturturismen.	Kultur- och fritidsnämnden, chefen för kultur- och fritidsväsendet	Det idrottspolitiska programmet uppdaterades. Lovisas kulturbadsprojekt Skapa inleddes med framgång. Med hjälp av projektet har man ökat antalet barn och unga inom avgiftsfri konstfostran. Kultursedeln har gjort

				det möjligt för 6–15-åringar att utan kostnad utöva konst som hobby.
Vi förebygger marginalisering av unga.				
Vi förverkligar verksamhetsplanen för det sektorsövergripande styrnings- och servicenätverket för unga.	Vi förverkligar verksamhetsplanen för det sektorsövergripande styrnings- och servicenätverket för unga.	Vi främjar förverkligande av de fem följande målen: Vi betonar betydelsen av sömn, vila och motion hos skoleleverna samt av skolelevernas goda kost och goda måltider. Vi stärker förebyggande rusmedelsarbete och ingriper i mobbning och förebygger den samt vi når den unga.	Kultur- och fritidsnämnden, nämnden för fostran och bildning, direktören för centralen för bildning och välfärd	Kiva-lektioner erbjuds i de högre årskurserna. EHYT r.f. ordnade lektioner om beteende på sociala medier för eleverna i årskurs 8. Man ingriper i mobbning i vardagen i skolan och inom ungdomsarbetet. Sedan januari 2023 har eleverna varje dag erbjudits vegetarisk mat som ett alternativ. Ett Fyra vindars kompanjonskapshus öppnades i Borgå i september. Organisationer erbjöd avgiftsfri lågröskelverksamhet. De missbrukar- och mentalvårdstjänster som ungdomsstationen i Borgå tillhandahåller började tillhandahållas vid Navigatorn i Lovisa. Ungdomsbilen Autolobil användes aktivt (5 dagar/vecka) av det mobila ungdomsarbetet och fick ett eget Snapchatkonto. Vi fick projektfinansiering för att förebygga brottslig verksamhet bland unga.

3. EFFEKTIV SMÅBARNSPEDAGOGIK OCH HÖGKLASSIG UTBILDNING

CENTRALENS NYCKELMÅL (1 ÅR)	Nyckelmål på ansvarsområdes- nivå (nämndnivå)	Åtgärdsplan / Tillvägagångssätt	Ansvarig nämnd / person	Utfall 2023
<p>Vår utbildning är bra, individuell och likvärdig och inte diskriminerande. Vi säkerställer stadens gymnasieutbildning och utvecklar möjligheten till andra stadiets utbildning för alla, i samarbete med läroinrättningar som erbjuder utbildning.</p>				
<p>Lokalerna, undervisningen och undervisningsmaterialen är tillgängliga.</p>	<p>Lokalerna, undervisningen och undervisningsmaterialen är tillgängliga.</p>	<p>Vi satsar på en lättillgänglig, trivsamt, säker och trygg miljö samt tillgänglig åtkomst till information.</p>	<p>Nämnden för fostran och bildning, utbildningschefen</p>	<p>De nya byggnaderna är tillgängliga. För närvarande är inte alla äldre byggnader tillgängliga. Tillgängligheten utvecklas fortsättningsvis med hjälp av grundläggande renoveringar i skolorna. Hösten 2023 genomfördes en säkerhetspromenad i centrum, och belysningen på skolgårdarna har förbättrats. Personer med funktionsnedsättning är jämlikt uppmärksammade inom alla utbildningstjänster.</p>
<p>Eleverna deltar i utvecklingen av skolans verksamhet.</p>	<p>Eleverna deltar i utvecklingen av skolans verksamhet.</p>	<p>Elevkåren har aktiv verksamhet, och vi utnyttjar barnparlamentsverksamhet.</p>	<p>Nämnden för fostran och bildning, direktören för centralen för bildning och välfärd, utbildningschefen</p>	<p>Elevkårsverksamheten är etablerad. Verksamhetsmodellerna för barnparlamentet har skapats med hjälp av dessa aktiva elevkårer. Representanterna i barnparlamentet samarbetar med styrelserna för de elevkårer som de representerar.</p>
<p>Vi satsar på lärandets effektivitet och på barnens helhetsmässiga välbefinnande.</p>	<p>Vi satsar på lärandets effektivitet och på barnens helhetsmässiga välbefinnande.</p>	<p>De vardagliga grundläggande aktiviteterna är en integrerad del av pedagogisk verksamhet som ger pedagogerna möjlighet att möta barnet och vara närvarande. Det ger också barnet</p>	<p>Nämnden för fostran och bildning, chefen för småbarnspedagogik</p>	<p>Vi främjade barns välbefinnande med hjälp av samarbetet med vårdnadshavare och verksamhet som tar hänsyn till barnets styrkor, intressen och stödbehov. Vi främjade barnens utveckling och lärande genom att</p>

		möjlighet till inläring.		bedöma deras styrkor och färdigheter. Vi påverkade också barnens välmående genom att stödja föräldraskapet.
Vi utvecklar kontinuerligt och aktivt vår verksamhet i samråd med kommuninvånarna.				
Vi har identifierat utvecklingsbehovet och bland annat med projektet svarar man på behovet med korrekt dimensionering.	Vi har identifierat utvecklingsbehovet och bland annat med projektet svarar man på behovet med korrekt dimensionering.	Vi genomför projekt i enlighet med projektplaner.	Nämnden för fostran och bildning, chefen för småbarnspedagogik och utbildningschefen	Projekten har genomförts enligt projektplanerna såväl inom småbarnspedagogiken som inom utbildningen, och vi ansöker kontinuerligt om projektfinansiering.
Småbarnspedagogiken är en främjare av barnets goda liv, utveckling och inläring.				
Deltagargraden hos över treåriga barn i stadens småbarnspedagogik är minst 90 procent.	Deltagargraden hos över treåriga barn i stadens småbarnspedagogik är minst 90 procent.	Servicesystemets strukturer möjliggör deltagande i småbarnspedagogiken och förorsakar inga ekonomiska förluster för familjer.	Nämnden för fostran och bildning, chefen för småbarnspedagogik	Deltagandegraden för över treåringar var 98 procent 12/2023.
Tjänsterna är välorganiserade och tillgängliga i omfattande grad i olika delar av staden.				
Tjänsterna är välorganiserade och tillgängliga.	Tjänsterna är välorganiserade och tillgängliga.	Rätt dimensionering av tjänsterna i förhållande till antalet barn och elever.	Nämnden för fostran och bildning, chefen för småbarnspedagogik och utbildningschefen	Dimensioneringen har under året proportionerats i förhållande till antalet barn och elever. Antalet barn och undervisningsgrupper har ökat eller undervisningsgrupperna utökats allteftersom antalet barn och elever ökat.
	Vi säkerställer att kommuninvånare med de allra lägsta inkomsterna har möjlighet att delta i medborgarinstitutets kurser.	Vi ansöker om projektfinansieringar och riktar kursrabatterna till de invånare som är mest utsatta.	Nämnden för fostran och bildning, rektorn för medborgarinstitutet	Utbildningsstyrelsens studiesedelbidrag har beviljats till låginkomsttagare för att täcka kursavgifter, och i fall där vårdnadshavarna är arbetslösa kan barnet beviljas befrielse från kursavgifter. Anvisningar för rabatter finns på

				institutets webbplats och i kursbroschyren.
	Vi värnar om och utvecklar även små skolor i olika delar av staden.	Vi utvecklar alla skolor.	Nämnden för fostran och bildning, utbildningschefen	Skolornas situation skiljer sig åt och skolor får stöd efter sitt behov. Under året fortsatte också de exceptionella omständigheterna (kriget i Ukraina, efterverkningarna av coronapandemin) i hela kommunen. För att upprätthålla trivseln och en utbildning av hög kvalitet i alla skolor har vi följt riktlinjerna på nationell nivå och bearbetat projekt.
Vår personal är experter inom sin bransch.				
Personalen fyller behörighetskraven.	Andelen formellt behörig personal är minst 90 procent.	Vi stöder övergripande trivsel i arbetet.	Nämnden för fostran och bildning, chefen för småbarnspedagogik och utbildningschefen	För småbarnspedagogikens del har andelen behörig personal varit högre än 90 procent.
Personalen deltar i utbildningar enligt planen.	Personalen deltar i utbildningar enligt planen.	Utbildningsplanen motsvarar branschens behov.	Nämnden för fostran och bildning, chefen för småbarnspedagogik och utbildningschefen	Personalen har deltagit i utbildningar som motsvarar behoven inom branschen i enlighet med planen.

4. SMIDIGT BESLUTFATTANDE

CENTRALENS NYCKELMÅL (1 ÅR)	Nyckelmål på ansvarsområdes nivå (nämndnivå)	Åtgärdsplan / Tillvägagångssätt	Ansvarig nämnd / person	Utfall 2023
Beslutsprocessen är kunnig, förutsägbar, öppen och respektfull.				
Vårt beslutfattande är kunnande, smidigt, förutsägbart, öppet och transparent.	Vårt beslutfattande är kunnande, smidigt, förutsägbart, öppet och transparent.	Vi bereder ärenden i god tid för beslutfattande.	Kultur- och fritidsnämnden, nämnden för fostran och bildning, direktören för centralen för bildning och välfärd	Det har varit väldigt sällsynt med ärenden på tilläggslistor. Frågor tas upp till diskussion före själva beslutfattandet alltid när det är möjligt.
Vi uppgör en årsklocka för ärenden som behandlas i stadsfullmäktige.	Vi följer tidtabellen för stadskanslicentralens årsklocka.	Vi bereder ärenden i god tid för beslutfattande.	Kultur- och fritidsnämnden, nämnden för fostran och bildning, direktören för centralen för bildning och välfärd	Vi har förberett ärendena i samarbete så långt det varit möjligt. Personalförändringarna vid stadskanslicentralen har påverkat verksamheten i viss grad.
Vi informerar om aktuella ärenden via olika kanaler. Vi är lyhörda till kommuninvånarnas åsikter och önskemål samt skapar möjligheter för delaktighet.				
Vi använder både traditionella informationskanaler och sociala medier på ett mångsidigt sätt för att nå så många mottagare som möjligt.	Vi använder både traditionella informationskanaler och sociala medier på ett mångsidigt sätt för att nå så många mottagare som möjligt.	Ansvarsområdena utnyttjar mångsidigt sina egna informationskanaler enligt målgruppen.	Kultur- och fritidsnämnden, nämnden för fostran och bildning, direktören för centralen för bildning och välfärd	Användningen av sociala medier intensifierades under våren 2023. Medborgarinstitutet ökade sin kommunikation och gjorde den mångsidigare från och med juni 2023. Applikationen Nuorisopassi (Ungdomspasset) togs i bruk hösten 2023. Vi ökade kommunikationen i anknytning till barn och unga på stadens egna sociala mediekanaler. Vi gjorde också separata, riktade inlägg om behandlingen av

				ärenden som berör barn i olika organ, både före och efter beslutsfattandet.
Vi möjliggör dialog.	Vi följer målen i delaktighetsprogrammet.	Vi ordnar fyra byakvällar om året i samarbete med de andra centralerna. Vi framställer rapporter över kvällarna, som utnyttjas i den operativa och politiska verksamheten.	Kultur- och fritidsnämnden, nämnden för fostran och bildning, direktören för centralen för bildning och välfärd	På byakvällarna 4.2, 4.5, 31.8 och 24.10.2023 efterfrågades önskemål från kommuninvånarna . Det finns promemorior över kvällarna på stadens webbplats.
Vi skapar en modell för deltagande budgetering och prövar på det.	Vi deltar i skapandet av den gemensamma modellen med de andra centralerna.	Vi tar modellen i bruk till tillämpliga delar.	Kultur- och fritidsnämnden, nämnden för fostran och bildning, direktören för centralen för bildning och välfärd	Modellen för deltagande budgetering kunde börja användas 6.2.2023. Kultur- och fritidsnämnden har 8.11 och 14.12.2023 behandlat förslag på hur ett anslag på 100 000 euro ska fördelas så att det gagnar byarna i Lovisa. Behandlingen av ärendet fortsätter 2024.
Vi utvecklar den centralspecifika informeringen i den mån resurserna tillåter.	Vi utvecklar den centralspecifika informeringen i den mån resurserna tillåter.	Vi tar i bruk en möjlighet till att använda elektronisk blankett inom kultur- och fritidstjänsterna.	Kultur- och fritidsnämnden, chefen för kultur- och fritidsväsendet	Har inte ännu förverkligats.
Konsekvensbedömning är en naturlig del av beslutsberedningen.				
Konsekvensbedömningsmallarna är i användning.	I bruktagande av bedömning av konsekvenser för barn (LAVA)	Vi utarbetar tydliga anvisningar tillsammans med stadens kommunikationsteam.	Kultur- och fritidsnämnden, nämnden för fostran och bildning, direktören för centralen för bildning och välfärd	Utbildningar anordnade av Finlands Unicef rf 9.3 och 6.6.2023. Stadens ledningsgrupp beslutade 29.5.2023 ta sig an uppdraget som beredningsgrupp för riktlinjerna.

				<p>God praxis kartlades bland annat med representanter för de barnvänliga kommunerna Sotkamo, Uleåborg och Jyväskylä för att utöka den erfarenhetsmässiga kunskapen och för att göra upp anvisningar för vad som är bra att beakta. Hösten 2023 ordnades en säkerhetspromenad och ett riktat pilotförsök för barnkonsekvensanalys i anknytning till skateboardparksprojektet tillsammans med representanter för barnparlamentet och ungdomsfullmäktige för att bedöma projektområdet och för att synliggöra fördelarna, nackdelarna och eventuella motstridigheter med området. Den information som samlades in under säkerhetspromenaden 2023 kommer att användas för att färdigställa riktlinjerna för barnkonsekvensanalyser under våren 2024.</p>
--	--	--	--	---

I beslutsfattandet beaktar vi hållbar utveckling och vi är en kolneutral stad år 2035.				
Vi påbörjar vidtagandet av åtgärderna inom ramen för Covenant of Mayors.	Lovisa stad deltar i projektet för att utarbeta ett åtgärdsprogram för kulturbranscher och kreativa branscher 1.5.2022–31.8.2023 för att främja hållbar utveckling. (VFN 11.5.2022 § 67)	Vi deltar i en serie verkstäder, vilken innehåller en verkstad med fokus på inverkan på utsläppen och en riktad verkstad för respektive kreativa bransch. Vi börjar genomföra åtgärder för att minska utsläppen.	Kultur- och fritidsnämnden, direktören för centralen för bildning och välfärd	Det uppkom inga åtgärder.
Tvåspråkigheten är livskraftig.				
Vi ger service på båda språken.	Vi ger service på båda språken.	Lovisa medborgarinstitut ordnar språkkurser för personalen.	Nämnden för fostran och bildning, rektorn för medborgarinstitutet	Medborgarinstitutets tjänster är tillgängliga på båda språken. Kursutbudet består av enspråkiga kurser på finska och svenska och av tvåspråkiga kurser. Det ordnas språkkurser för stadens personal.
	Vi utvecklar småbarnspedagogiken och undervisningen på två språk.	Vi samarbetar med de bästa forskarna inom området.	Nämnden för fostran och bildning, chefen för småbarnspedagogik och utbildningschefen	Småbarnspedagogiken stöder utvecklingen av barnens språkliga färdigheter på alla delområden. Lärmiljön är språkmedveten, och vi erbjuder mångsidiga möjligheter till talförståelse och till att producera och använda språk. Barnens egna modersmål är en del av den dagliga verksamheten. Pedagogerna utvärderar och utvecklar sitt arbetssätt så att den pedagogiska verksamheten stödjer utvecklingen av barnets språkliga färdigheter.

5. EN UPPSKATTAD PERSONAL

CENTRALENS NYCKELMÅL (1 ÅR)	Nyckelmål på ansvarsområdesnivå (nämndnivå)	Åtgärdsplan / Tillvägagångs sätt	Ansvarig nämnd / person	Utfall 2023
Vi främjar personalens välfärd, trivsel och arbetsförmåga i all vår verksamhet.				
Vi tar i användning nya sätt för att förstärka personalens resurser och för att hantera arbetets belastning.	Vi använder benchmarking-metoden för att främja personalens välbefinnande i arbetet. Vi utnyttjar också följande metoder: En arbetsplats där sinnet mår bra, Tyhy-aktivatorer och Auntie.	Vi vidtar stadens åtgärder i hälsofrämjande ledarskap.	Kultur- och fritidsnämnden, nämnden för fostran och bildning, direktören för centralen för bildning och välfärd	Vi efterfrågade modeller för god praxis från representanter för andra kommuner och påminde de anställda om de metoder som finns tillgängliga på stadens webbplats.
Omfattningen och kompetensen av vår personal är dimensionerad i relation till uppgifterna. Tillräckligt med tid reserveras för chefsuppgifterna.				
Enligt personalenkäten upplever minst 80 procent av de anställda och cheferna att de har tillräckligt med tid att utföra arbetsuppgifterna.	Enligt personalenkäten upplever minst 80 procent av de anställda och cheferna att de har tillräckligt med tid att utföra arbetsuppgifterna	Vi vidtar åtgärder utgående från resultaten av personalenkäten 2022.	Kultur- och fritidsnämnden, nämnden för fostran och bildning, direktören för centralen för bildning och välfärd	Uppbyggnaden av verksamhetskulturen inom Östra Nylands välfärdsområde, kriget i Ukraina och centralens nya uppgifter har ökat känslan av att tiden inte räcker till. För vissa enheter fortsätter åtgärderna för att målet ska uppnås. Medeltalet i personalenkäten 2023 (Keva) för centralen för bildning och välfärd är 3,5/5, det vill säga det näst högsta av jämförelsegrupperna i staden. Cirka 70 % av de 321 personer i centralen som besvarade frågan upplever att de har tillräckligt med tid för att utföra sitt arbete.

Enligt resultaten i personalenkäten upplever minst 80 procent att de kan utnyttja sin kunskap och sina färdigheter i sitt arbete.	Enligt resultaten i personalenkäten upplever minst 80 procent att de kan utnyttja sin kunskap och sina färdigheter i sitt arbete.	Vi vidtar åtgärder utgående från resultaten av personalenkäten 2022.	Kultur- och fritidsnämnden, nämnden för fostran och bildning, direktören för centralen för bildning och välfärd	Åtgärderna har varit enhetsspecifika. Medeltalet i personalenkäten 2023 (Keva) för centralen för bildning och välfärd är 4,3/5, vilket innebär att det ligger mitt bland jämförelsegrupperna i staden. Cirka 86 % av de 319 personer i centralen som svarade på frågan upplever att kan använda sin kunskap och sina färdigheter på ett mångsidigt sätt.
Varje anställd upplever sig vara hörd och arbetet utvecklas i samarbete med personalen.				
Enligt resultaten i personalenkäten upplever minst 80 procent att de kan inverka på sitt eget arbete.	Enligt resultaten i personalenkäten upplever minst 80 procent att de kan inverka på sitt eget arbete.	Vi vidtar åtgärder utgående från resultaten av personalenkäten 2022.	Kultur- och fritidsnämnden, nämnden för fostran och bildning, direktören för centralen för bildning och välfärd	Åtgärderna har varit enhetsspecifika. Medeltalet i personalenkäten 2023 (Keva) för centralen för bildning och välfärd är 3,9/5, det vill säga det näst högsta av jämförelsegrupperna i staden. Cirka 78 % av de 320 personer i centralen som svarade på frågan upplever att de kan påverka frågor som gäller deras arbete.
Arbetets mål och syften uppgörs tillsammans med personalen och årligen utvärderas tidsenligheten och funktionen av arbetsbeskrivningarna, arbetsuppgifterna och arbetsprocesserna.				
Arbetsbeskrivningarna är á jour.	Arbetsbeskrivningarna är á jour.	Vi uppdaterar arbetsbeskrivningarna årligen i samband med utvecklingssamtalen.	Kultur- och fritidsnämnden, nämnden för fostran och bildning, direktören för centralen för bildning och välfärd och cheferna	Alla arbetsbeskrivningar uppdaterades under 2023.
Det har förts utvecklingssamtal med alla.	Vi har fört utvecklingssamtal med alla anställda.	Vi för utvecklingssamtal årligen.	Kultur- och fritidsnämnden, nämnden för fostran och bildning, direktören för centralen för bildning och	Utvecklingssamtalen är förda.

			välfärd och cheferna	
Vi ger stöd till personalen i en värld och arbetsmiljö som är i förändring.				
Utbildningen är planerlig och motsvarar behoven.	Utbildningsplanen motsvarar branschens behov.	Den operativa nivån och ledningen står i kontinuerlig växelverkan med varandra.	Kultur- och fritidsnämnden, nämnden för fostran och bildning, direktören för centralen för bildning och välfärd och cheferna	Varje ansvarsområde är medvetet om behoven inom branschen. Cheferna har stått i aktiv växelverkan med den operativa nivån.

CENTRALEN FÖR BILDNING OCH VÄLFÄRD ENLIGT ANSVARSOMRÅDEN

Tjänster för välfärd

Ansvarsperson: chefen för kultur- och fritidsväsendet

Händelser 2023 som inverkat på verksamhetsmiljön och verksamheten

Invandrarservice

Behovet av invandrarservice ökade från 2022 med totalt 57 personer (75 klienter/december 2023, 18 klienter/december 2022). Dessa personer är kvotflyktingar, personer som fått asyl samt personer som blivit beviljade tillfälligt skydd och familjemedlemmar till personer som beviljats internationellt skydd. Under 2023 tog Lovisa emot sammanlagt 20 kvotflyktingar. (I detta antal ingår kvotflyktingarna för 2022 och 2023.)

En integrationshandledare som anställdes för viss tid inledde sitt arbete 11.9.2023 med stöd av 80-procentig projektfinansiering som Arbets- och näringsministeriet beviljat. Integrationshandledarens uppgift fortsätter till 30.6.2025.

I augusti 2023 började den första integrationsutbildningen i Lovisa på Esplanad. Utbildningen ordnades av Careeria Plus och hade beställts av Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland. En andra utbildning började i oktober 2023. För att integrationsutbildningen skulle kunna ordnas krävdes ett minimideltagarantal på 15 personer/grupp för utbildningen. Behovet av integrationsutbildning har ökat för 2024. Under 2024 inleds tre nya integrationsutbildningsgrupper i Lovisa. Integrationsutbildningen pågår 1–1,5 år beroende på personens färdighetsnivå. I integrationsutbildningarna ingår två perioder av arbetspraktik.

Vi ökade lågröskelspråkkaféverksamheten för invandrare så att det ordnades språkkafé två gånger i veckan i stället för en gång i veckan. Språkkafésamlingar ordnades från och med januari 2023 måndagar och torsdagar på Kompanjonskapshuset Hörnan.

Välfärd och fysisk aktivitet

Idrottstjänsterna ansvarade för många förvaltningsövergripande projekt under året. Genom projektet Lovisa i rörelse 2023 införde vi mer aktivitet i stadspersonalens arbetsdagar och satsade på projektet Ikiliikkuja (bland annat genom att samarbeta med föreningar) och på en kalender för fysisk aktivitet riktad till seniorer. Genom understöd för lokal hobbyverksamhet för barn och unga ordnade kultur- och fritidstjänsterna veckovis klubbverksamhet och dagläger under sport- och sommarlovet. Vi hade flera gemensamma projekt med utbildningstjänsterna, i vilka idrottsinstruktören och välfärdsplaneraren medverkade aktivt. Syftet med projektet Finlandsmodellen för hobbyverksamhet är att öka barns och ungas välbefinnande genom att erbjuda dem kostnadsfri och trevlig hobbyverksamhet i omedelbart samband med skoldagen. Av idrottsinstruktörens arbetstid går 40 procent till att samordna projektet. Idrottstjänsterna fortsatte samarbetet med småbarnspedagogiken om att öka mängden fysisk aktivitet under daghemsdagen. Motionsrådgivningen fortsatte i samarbete med Östra Nylands välfärdsområde.

Idrottstjänsterna ordnade en gemensam motionsdag och hobbymässa inom ramen för högstadieskolornas projekt Skolan i rörelse. Traditionellt Förskolejippo ordnades i samarbete med skolorna.

En planeringsarbetsgrupp, som utsetts på våren, inledde planeringen av den nya skateboardparken i centrum, och på hösten godkände nämnderna arbetsgruppens förslag om att placera skateboard-

parken i Olssonsparken. Hösten 2023 ordnades en säkerhetspromenad och ett riktat pilotförsök för barnkonsekvensanalys i anknytning till skateboardparksprojektet tillsammans med representanter för barnparlamentet och ungdomsfullmäktige för att bedöma projektområdet och för att synliggöra fördelarna, nackdelarna och eventuella motstridigheter med området. I slutet av året ansökte man om understöd för idrottsanläggningar från Regionförvaltningsverkets för byggandet. För idrottshallen tillsattes en ny projektarbetsgrupp med uppgift att före utgången av oktober 2023 bereda ett förslag till fritidsnämnden om var idrottshallen ska placeras. Nämnden fattade inget beslut om placeringen på grund av att man vid budgetbehandlingen beslutade skjuta upp byggandet av idrottshallen.

En näridrottsplats färdigställdes i Isnäs och i centrum en ny seniorpark.

Arbetet med att uppdatera det idrottspolitiska programmet blev klart. Det motionspolitiska programmet 2023–2025 för Lovisa stad godkändes hösten 2023. Lovisa fortsatte idrottssamarbetet inom östra Nyland tillsammans med Borgå, Sibbo, Mörskom, Pukkila och Lapträsk samt Östra Nylands välfärdsområde. Kultur- och fritidsnämnden understödde Simsällskapets simutflykter till Kotka.

Idrottstjänsterna deltog i riksomfattande tema- och aktivitetsdagar, såsom cykelveckan, Ikiliikkujaveckan och seniorveckan, genom att ordna program och jippon enligt temat. Idrottstjänsterna ordnade också skjuts till evenemanget Naisten kymppi och en vandringsutflykt till Noux nationalpark på hösten. I augusti ordnades för fjärde gången en konditionstestningsdag för vuxna. Under loven erbjöds klubbar och läger med motionstema för barn och unga.

Simskolor för barn ordnades året runt på Servicehuset Esplanad, och de var mycket populära. Idrottstjänsterna delade stadens simturer till olika aktörer, såsom skolorna, medborgarinstitutet, småbarnspedagogiken, idrottstjänsterna och olika invandrargrupper. Invandrarkvinnor utnyttjar simturerna i hög grad. Idrottsinstruktörerna höll simskola, som bestod av fem simgångar, för alla elever i årskurs 2.

Välfärdskoordinatorn inledde sitt arbete i den nya uppgiften i mars 2023. Inledningen av välfärdsområdenas verksamhet i början av året påverkade arbetet för främjande av hälsa och välfärd. Lovisas och Lapträsk gemensamma grupper för främjande av hälsa och välfärd fortsatte sin verksamhet till utgången av juli, och i början av året utarbetades den sista gemensamma välfärdsöversikten. Sammansättningen av arbetsgruppen för främjande av hälsa och välfärd i Lovisa kompletterades från och med augusti med invandrarkoordinatorn och sysselsättningskoordinatorn, och stadens ledningsgrupp, kompletterad med representanter för stadsstyrelsen, utsågs till styrgrupp för främjande av hälsa och välfärd.

Arbetsgruppen för främjande av hälsa och välfärd ordnade fyra byakvällar under året och i december en aftonskola för stadsfullmäktige om resultaten i enkäten Hälsa i skolan och om uppdateringen av matrisen i välfärdsplanen.

Lovisas och Lapträsk samarbete i det mångprofessionella styrnings- och servicenätverket för unga (NOPA) fortsatte. Lovisa och Lapträsk valdes till fadderkommuner i Kommunförbundets projekt Paragraf nio. Projektet fortsätter till 31.5.2025. Som fadderkommun inom projektet Paragraf nio utvecklar Lovisa och Lapträsk samarbetsnätets verksamhet och prövar på nya verksamhetsmodeller genom pilotprojekt.

Under veckan för förebyggande rusmedelsarbete genomfördes verksamhet för ungdomarna i högstadieskolorna och gymnasierna tillsammans med en mångprofessionell grupp och ungdomsfullmäktige. Dessutom ordnades en föräldrakväll för vårdnadshavarna i samarbete med EHYT rf, där man presenterade resultaten i enkäten Hälsa i skolan och gav information om fostran med tanke på alkohol- och narkotikafrågor.

Äldrerådet och rådet för personer med funktionsnedsättning i Lovisa stad sammanträdde fyra gånger och påverkansorganen till ett gemensamt möte. Representanter för äldrerådet och rådet för personer med funktionsnedsättning deltog på hösten i en observationspromenad för att kartlägga tillgängligheten på Drottningstranden.

Verksamheten för ett gemensamt föreningsforum för de föreningar inom social- och hälsoområdet som är verksamma i Lovisa, för Lovisa Föreningar rf och för välfärdstjänsterna i Lovisa stad inleddes och forumet sammanträdde två gånger. På föreningsforumet kommer man överens om samarbete för att främja seniorers välbefinnande.

Servicelinjen, seniorfonden och promenadkompisverksamheten kvarstod hos staden då social- och hälsoområdena överfördes till välfärdsområdet. Vi informerade om servicelinjens verksamhet på byakvällarna och på rådens och pensionärsföreningarnas möten. Med medel från seniorfonden ordnades traditionell seniorfest på den nationella äldreveckan i idrottshallen och en temadag, där vi bland annat delade ut halkskydd, i samarbete med olika aktörer i Kompanjonskapshuset Hörnan. Utöver detta skaffade vi medel från seniorfonden material för utbildningen Promenadkompis för äldre och betalade lokalhyran för seniorjumban i Isnäs.

Vi informerade aktivt om promenadkompisverksamheten i olika kanaler och vid olika tillställningar. Vi ordnade ett gemensamt möte för de frivilliga promenadkompisarna på sommaren och vintern. För nya frivilliga ordnades en finskspråkig och svenskspråkig utbildning på hösten.

Ungdomstjänster

Ungdomstjänsterna i Lovisa stad är koncentrerade till Forum, vilket är en fungerande lösning. Ungdomsverksamheten har fortsatt likadan som under de föregående åren.

Ungdomstjänsterna beviljades 2021 full projektfinansiering för två år för ungdomsarbetet i skolor. I slutet av 2022 köpte ungdomsväsendet med medel från arvet för kultur en egen mobil ungdomsgård. Verksamheten har fortsatt 2023 och varit populär bland ungdomarna.

Vi skaffade applikationen Nuorisopassi (Ungdomspasset) för Lovisaungdomarna. Nuorisopassi är en hobby- och förmånsapp, som infördes i ungdomsarbetet under 2023. Ungdomstjänsterna utvecklade kontinuerligt sin verksamhet under året. Man började också utveckla internationellt ungdomsarbete under 2023. Arbetet ligger fortfarande i planeringsfasen, och ungdomsarbetet kommer att skapa internationella kontakter också nästa år.

Kultur- och fritidsnämnden understödde ungdomskvällar som byaföreningarna ordnade i Tessjö och Valkom.

Ungdomsfullmäktige sammanträdde regelbundet. Representanter för ungdomsfullmäktige deltog aktivt i nämndens sammanträden och arbetsgruppers möten och i andra tillställningar och evenemang. Ungdomsfullmäktigeledamöterna representerade ungdomarna i Lovisa och berättade om de ungas åsikter vid många olika möten och evenemang.

Uppsökande ungdomsarbete

Under 2023 fick uppsökande ungdomsarbetet 126 kontaktbegäranden, via vilka 118 ungdomar nåddes. Antalet klienter ökade i år, och vi märkte också att ungdomarna har ett stort behov av samtal och stöd.

Trots den svåra situationen har det uppsökande ungdomsarbetet hjälpt ungdomar vidare till skolor, arbetsprövning, rusmedelsvård och mentalvård. Ångesten bland många ungdomar ökade märkbart under året. Coronaviruspandemin och kriget i Ukraina har haft en stor negativ inverkan på ungdomarnas välmående.

Inledningen av välfärdsområdets verksamhet bidrog med den största förändringen 2023. Genom förändringen finns det nya sakkunniga som har jour varje vecka på Navigatorn i Lovisa. Dessa tjänster har varit till nytta för klienterna inom det uppsökande ungdomsarbetet.

Den höga skuldsättningen, rusmedelssituationen och de ackumulerade problemen bland ungdomarna påverkar arbetets art och form. Hjälp för problem med den psykiska hälsan och för missbruksproblem fås dock via Navigatorn. De uppsökande ungdomsarbetarna har en viktig roll när det gäller att få klienterna till dessa tjänster, och samarbetet med Navigatorn har varit av ytterst stor vikt.

I Lovisa ansvarar det uppsökande ungdomsarbetet för Navigatorns verksamhet och har jour vid Navigatorn.

Biblioteken

År 2023 tillhandahöll man bibliotekstjänster i Lovisa på fyra verksamhetsställen: på huvudbiblioteket och på närbiblioteken i Liljendal, Pernå och Tessjö. Utöver detta tillhandahöll bokbussen mobila bibliotekstjänster. Postombudstjänsterna i Pernå bibliotek upphörde sommaren 2023. I Tessjö närbibliotek finns det fortfarande ett ombudspostkontor.

Utöver utlåningsverksamheten gav biblioteken sina kunder bland annat vägledning i informations-sökning och digitala färdigheter. Bibliotekets hemservice levererade material hem till kunder som själva inte kan besöka biblioteket.

Lovisa bibliotek är en del av biblioteks nätverket Helle. Det intensiva samarbetet inom nätverket fortsatte bland annat i Helle-ledningsgruppen, arbetsutskottet och olika arbetsgrupper. Material transporterades mellan Lovisa bibliotek och de övriga Helle-biblioteken tre gånger i veckan.

Samarbetet mellan biblioteket och småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen fortsatte bland annat i form av boktips och sagostunder. Biblioteket deltog med sin insats i flera evenemang som kulturtjänsterna producerade, bland annat i Barnens kulturveckor i februari, i sagoveckan och i äldreveckan i oktober.

På biblioteken ordnades under 2023 totalt 162 evenemang. Det var möjligt att använda bibliotekens lokaler också för möten och studier.

Under året inleddes ett utvecklingsprojekt för att planera nya framtida lokaler. Projektet finansieras av regionförvaltningsverket. Kommuninvånarna och olika intressentgrupper delaktiggörs brett i projektet. Man kartlägger också vilka behov och önskemål det finns angående de nya bibliotekslokalerna. Projektet fortsätter 2024.

Museet

Temat 2023 för Lovisa stads museum var historisk matlagning. Utställningen Salt, socker och citron – Matlagning på 1700- och 1800-talen öppnades för allmänheten 28.2.2023. Museet samarbetade med forskarna för Svenska litteratursällskapets projekt Historiska recept, och kunskapsunderlaget för utställningen baserade sig på såväl ny historieforskning som lokal matkultur i Lovisatrakten. Resultatet var en utställning som avslöjade vad man åt förr i tiden, hur matkulturen förändrats och hur den globala ekonomiska historien påverkade kosten på 1700- och 1800-talet.

Den ordinarie personalen på museet ökade med en person 2023 i och med att en uppgift som museiamanuens besattes. I och med museiamanuens uppfyllde Lovisa stads museum villkoren för statsunderstöd och kunde ansöka om statsandelar från och med 2024. Den 6 november godkändes Lovisa stads museums ansökan av Kultur- och undervisningsministeriet.

År 2023 uppfördes ett konstverk vid namnet Lovisa droppar på Victoriaplatsen på Lovisas Bostadsmässområde Drottningstranden. Museet deltog aktivt i konstförvävsprojektet och samarbetade med konstnären Tapio Salminen.

Bostadsmässåret syntes också på annat sätt i museets verksamhet. Under mässan prövade museet på ökad öppethållning så att stadsmuseet var öppet varje dag klockan 10–18. Bruksmuseet i Strömfors var öppet enligt normal praxis i juni–augusti varje dag klockan 10–17, och i juli prövade man också på att ordna olika slags rundvandringar för besökarna. Guidningarna väckte intresse och fick god respons, så avsikten är att fortsätta med konceptet nästa år.

Virböle hembygdsmuseum var öppet för allmänheten under veckosluten i juli. Föreningen Strömfors kylät ry ansvarade för öppethållningen av museet, för vilket föreningen fick ersättning av staden.

Förvaltningen och vården av museets samlingar sysselsatte museipersonalen, eftersom renoveringen av museets tak hade inneburit att delar av museets förvaringsutrymmen måste tömmas året innan. Dessa föremål sågs över, fotograferades, katalogiserades i en databas och förpackades för förvaring i lämpligt utrymme. Digitaliseringen av museets samlingar fortsatte, och museet har nu över 4 000 objekt publicerade och tillgängliga för alla på Finna.fi. Bland annat finns museets visitkortsfotografier nu på Finna.fi.

För Lovisa stads museum avslutades året traditionellt med en julutställning, som byggdes på museets basutställning. Julutställningen lockade som vanligt utöver andra besökare även många skolgrupper som ville lära sig mer om hur man firade jul förr i tiden.

Kulturtjänster

Under året ordnades cirka 79 kulturevenemang via vilka man nådde sammanlagt cirka 9 500 besökare och invånare. Utöver dessa ordnades kulturstigsverksamhet för skolor och småbarnspedagogiken. Genom verksamheten nåddes alla elever i årskurs 0–9 och genom separat konsertverksamhet också gymnasie-studerandena. Vi erbjuder materialbanker och besök genom ett fristående Skapa-projekt för klienter inom småbarnspedagogiken. Kulturtjänsterna deltog under 2023 i en konstprogramgrupp, och utöver möten ordnades 4 konstpromenader. Kulturtjänsterna medverkade också i Bostadsmässommaren med egen arbetsinsats.

- Under Barnens kulturveckor ordnades cirka 20 evenemang och tillställningar.
- Nationella veterandagens fest och övriga kalenderfester genomfördes enligt planerna.
- Samarbetet Konsert till varje skola fortsatte med Konsertcentralen, och under 9 konserter nådde vi nästan alla elever i årskurs 0–9 i Lovisa. Artisten 2023 var Värttinä.
- Picnic on the Beach ordnades tillsammans med ungdomstjänsterna som ett samarbetsprojekt. Ungdomarna delaktiggjordes på ett nytt sätt, vilket välkomnades bland ungdomarna.
- Vi ordnade byfester och Lovisa festvecka, evenemangen var lyckade och lockade stor publik. Lovisadagskaffet serverades på den nya öppna platsen för en rekordstor publik.
- Höstens kulturevenemang ordnades enligt plan.
- I november genomfördes för första gången en fest på barnkonventionsdagen i samarbete med de läroanstalter som anordnar grundläggande konstundervisning. Detta ersatte till en del den tidigare belöningsceremonin och fick mycket större synlighet, och samtidigt fick staden synlighet för uppmärksammandet av barnens rättigheter i enlighet med verksamhetsprinciperna för verksamhetsmodellen Barnvänlig kommun. Barnparlamentet fanns också representerat på barnkonventionsdagsfesten.
- Kulturstigen genomfördes som vanligt. Småbarnspedagogikens Lilla Kulturstig genomfördes i den mån det var möjligt.

- o Seniorverksamheten hade en mindre omfattning än under tiden före corona på grund av ändringarna med anledning av välfärdsområdet. Seniorfesten på äldreveckan genomfördes, och den övriga verksamheten ordnades i samarbete med stadens egna enheter.
- o Kultur-, biblioteks- och ungdomstjänsterna fortsatte sitt samarbete i fråga om kulturellt arbete, där målet är ett evenemang som upprepas årligen enligt samma modell.
- o I december ordnades en Arppa-konsert utan åldersgräns i samarbete med ungdomstjänsterna och lokala aktörer. Konserten var mycket omtyckt och lockade publik också från andra ställen än Lovisa.
- o Nyår firades på Skeppsbron med eldshow.

Kulturtjänsterna i Lovisa stad beviljades SKAPA-projektfinansiering på 80 000 euro av Svenska kulturfonden för 2023. Under året kartlade man möjligheterna att utöka antalet barn och unga inom konstfostran och samtidigt lyfte man fram konstförstran som en naturlig del inom småbarns- pedagogiken och den grundläggande utbildningen.

Syftet med Lovisas kulturbadsprojekt och SKAPA-projekt är stärka barns och ungdomars välbefinnande genom att förbättra tillgången till konstfostran så att så många barn och ungdomar som möjligt kan delta i konstundervisning. Projektet har som mål att skapa långvarigt samarbete och nya strukturer inom konstfostran och nå ut till underrepresenterade grupper inom konstundervisning. Projektet syftar också till att bredda utbudet av undervisning i olika kostämnen och skapa utökade möjligheter till tvärkonstnärligt samarbete.

SKAPA-projektet Loviisan kulttuurikyly – Lovisa kulturbad inleddes genom att anställa en kulturbadskoordinator från och med 1.3.2023 och utse en ledningsgrupp. Verksamheten inleddes med en kartläggning av möjligheter och ett pilotprojekt hösten 2023. Det första året omfattade skapande av nya nätverk, beviljande av kultursedlar, pilotförsök med Konstkarusell i daghemmen, Konst dagar i högstadieskolorna, fortbildning i konstämnen för lärare samt påverkansarbete och informering. Lovisa stads SKAPA-projekt var till en början ettårigt och innehöll utvärdering enligt Svenska kulturfondens anvisningar. Det var möjligt att ansöka om SKAPA-projektbidrag från Svenska kulturfonden på nytt inför 2024, och kulturfondens projekt är treårigt. Flera undersökningsresultat påvisar att konstundervisning gör att vi mår bättre. Den stärker barns och ungas självkänsla, välmående, empati, identitet och kreativitet. Tanken är att fortsätta kulturbadsverksamheten och erbjuda konstundervisning även efter projektåren som en del av stadens verksamhet. I december 2023 beviljade Svenska kulturfonden projektet ett fortsatt bidrag på 270 000 euro.

Kulturturism

Lovisadropparna-ylletröja och yllesockor

Lovisa stad fick en egen ylletröjsmodell på alla hjärtans dag 2023. Lovisa är känt för sina gamla trähuskvarter, och inspirationen till ylletröjan är de så kallade Lovisadropparna, dekorativa mönster i fönsterfodren på många hus i Lovisa. Ylletröjan är designad av Lovisabon Tuija Klaus. Modelltröjans bottenfärg är ockragul och färgen på dekorationsmönstren är naturvit – samma färger som i det trähus som gav inspirationen till tröjan. Modelltröjan lanserades på Degerby Gille, på programmet stod kaffe och en liten modeshow. På Lovisadagen publicerades ett stickmönster för Lovisadropparna-sockor. På festen Lovisadagen till ära stod även vädring av Lovisadropparna-ylletröjan på programmet, i evenemanget deltog cirka 20 personer i Lovisadropparna-ylletröja! Stickmönstret som Lovisa stad beställt kan fritt användas av alla som sysslar med stickning.

Ljuvliga Lovisa

Namnet på den tidigare webbplatsen Visit Lovisa ändrades till Ljuvliga Lovisa (Ihana Loviisa) och uppdaterades. En container beställdes och fanns placerad intill Kronobron under Bostadsmässan. Ljuvliga Lovisa-containern agerade som Lovisas turistbyrå varje dag under hela Bostadsmässan. Två personer bemannade alltid containern. Tillsammans med kommunikationsteamet lät vi trycka en Ljuvliga Lovisa-karta. Också Instagramkontot Ljuvliga Lovisa fanns som stöd.

Lovisa Jul

Lovisa Jul öppnades på Lovisa torg lördag 2.12.2023. Tomtemor stod värd, och evenemanget öppnades av representanter för barnparlamentet. Jeanette Sarström och Kalle Katz framförde julsånger.

På torget stod också i år Tivoli Sariolas klassiska hästkarusell. Sponsorer för karusellen var Loyal, Fortum, Kymmenedalens EI, Västra-Kymmene Andelsbank och Lovisa stad.

Till jultorget skaffades en antik släde där besökarna tog selfier och gruppbilder. Fem bänkar och tre försäljningshytter placerades på torget för att öka trivselen. Tomtemor hade tomteskola på evenemanget Jul i Strömfors Bruk.

På medborgarinstitutets pop-up-julkransevenemang fick deltagarna göra sin egen julkrans. Julfönsterrutten öppnades 1.12. De tretton underbara julfönstren längs rutten från stadens centrum till den historiska Nedre stan fanns utställda under hela december.

Kulturturismen ordnade ett endagsutvecklingsseminarium för Lovisa Jul.

Risakanalys

Vad gäller invandrarservicen var Lovisa stad väl förberedd mot riskerna för en omfattande och oväntad migration främst tack vare invandrarkoordinatorns och integrationshandledarens tjänster.

Vid riskanalysen i budgeten gruvade man sig för kultur- och fritidstjänsternas eventuella tilläggansvar till följd av att stadens grundtrygghetscentral överfördes till välfärdsområdet. Det ansågs finnas en risk för alltför knappa resurser. Det kan konstateras i bokslutet att välfärds-tjänsterna fick rätt att anställa en välfärdskoordinator, som bland annat ansvarat för äldrerådet och rådet för personer med funktionsnedsättning. Välfärdskoordinatorn har också ansvarat för det förebyggande rusmedelsarbetet i staden, för servicelinjen och promenadkompisverksamheten och har aktivt samarbetat med det nya välfärdsområdet.

I budgeten bedömde man att deltagandet i projekt skulle öka stadens kostnader. Det kan konstateras i bokslutet att självkostnadsandelen för kultur- och fritidstjänsternas projekt inte har haft en avgörande ökande effekt på kostnaderna.

I budgeten konstaterades det att staden årligen förlorar statsandelar på över 87 000 euro, eftersom museiverksamhetens resurser inte har dimensionerats så att de motsvarar den moderna verksamheten i ett professionellt drivet museum. Det kan konstateras i bokslutet att museets ordinarie personal ökade med en person under 2023, då uppgiften som museiamanuens besattes. I och med den nya museiamanuensen uppfyllde Lovisa stads museum alla villkor för att omfattas av statsunderstöd och kunde ansöka om statsandelar från och med 2024. I november 2023 godkände Kultur- och undervisningsministeriet Lovisa stads museums ansökan om statsandelar.

I budgeten konstaterades det att bibliotekets lokaler är för trånga vad gäller hyllmeterlängd och med tanke på stadens folkmängd. Efter flytten till de tillfälliga lokalerna har samlingarna stadigt vuxit, och hyllmeterlängden möjliggör inte längre högklassigt samlingsarbete. Det kan konstateras i bokslutet att ett utvecklingsprojekt som finansieras av regionförvaltningsverket inleddes i anslutning till planeringen av de nya framtida bibliotekslokalerna. Kommuninvånarna och olika intressentgrupper delaktiggörs brett i projektet. Man kartlägger också vilka behov och önskemål det finns angående de nya bibliotekslokalerna. Projektet fortsätter 2024. Vid budgetbehandlingen beslutade man skjuta upp byggandet av biblioteket.

I budgeten konstaterades det att stadens gamla idrottshall är en riskfastighet. Det kan konstateras i bokslutet att man tillsatte en projektarbetsgrupp för idrottshallen med uppgift att före utgången av oktober 2023 bereda ett förslag till kultur- och fritidsnämnden om var idrottshallen ska placeras.

Nämnden fattade inget beslut om placeringen på grund av att man vid budgetbehandlingen beslutade skjuta upp byggandet av idrottshallen.

Utfallet för de ekonomiska målen 2023

Tjänster för välfärd

	BUDGET 2023	BUDGET- FÖRÄNDRINGAR	BUDGET 2023 EFTER FÖRÄNDRINGAR	BOKSLUT 2023	AVVIKELSE
Verksamhetens intäkter	282 645		282 645	540 868	258 223
Tillverkning för eget bruk					
Verksamhetens kostnader	-2 671 498	-100 000	-2 771 498	-2 899 821	-128 323
Verksamhetsbidrag, externt	-2 388 853	-100 000	-2 488 853	-2 358 953	129 900
<i>Avskrivningar och nedskrivningar</i>	-2 255		-2 255	-2 256	-1
<i>Interna poster</i>	-1 901 718		-1 901 718	-2 167 756	-266 039
<i>Kalkylmässiga kostnadsposter</i>	-85 204		-85 204		

Ansvarsrådets externa verksamhetsbidrag underskrider det budgeterade. Underskridningen förklaras av större inkomster än uppskattat.

Verksamhetsintäkterna för välfärdstjänster är högre än budgeterat. Överskridandet förklaras av större ersättningar för kostnader inom invandringstjänsterna än förväntat samt användningen av kulturarvet inom ungdomsverksamheten. Även projektinkomsterna har överskridit det beräknade (SKAPA). Betalnings- och försäljningsintäkterna har återgått till nivån innan coronapandemin, och överskrider aningen det budgeterade.

Verksamhetskostnaderna överskrider budgeten en aning. Överskridningen förklaras av högre personalkostnader än förväntat, samt kostnader för anskaffningar, som finansierats med kulturarvet, bl.a. ungdomsverksamhetens bil. Även hyresutgifterna för bostäderna för invandringsservicen har varit större än beräknat.

Enhetskostnader, prestationer och nyckeltal (informativa uppgifter) (externa)

	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Beviljat understöd/invånare			
Idrottsväsendet	3,3	3,3	3,6
Ungdomsväsendet	1,8	1,9	2,1
Ungdomslokalernas öppethållning			
Kvällar/vecka	3	6	5
Antal ungdomar/lokal/dag			
Forum	30	50	40
Antal ungdomar/lokal/vecka			
Övriga ungdomslokaler (mobila)	30	40	40
Evenemang		5	9
Antal deltagare		300	400
Idrottshallarnas användningsgrad			
Idrottshallen			
Beviljade träningsturer	34	40	39
Föreningar	7	8	7
Grupper	32	23	30
Agricolahallen			
Beviljade träningsturer	30	45	25
Föreningar	10	12	11
Grupper	24	35	23
Ishallen			
Beviljade träningsturer	37	37	34
Föreningar	7	9	7
Grupper	22	20	21
Av fritidsväsendet ordnade			
Ungdomsklubbar (inklusive ungdomsarbetet i skolor)	10	9	11
Läger	5	7	5
Grupper för uppsökande ungdomsarbete och Navigatorn	8	5	5
Motions- och idrottsklubbar, barn och ungdomar	3	3	3
Evenemang	45		
– ungdom (inkl. ungdomsarbetet i skolor)		35	32
– uppsökare och Navigatorn		23	22
– idrott		15	43
Vuxengrupper	17	17	17
Motionsrådgivning	20	30	25
Stödda ungdomsklubbar	2	3	2
Lovisamodellen – skoj med hobby (Finlandsmodellen)	32	30	29

Enhetskostnader, prestationer och nyckeltal (informativa uppgifter) (externa), bibliotek och kultur

	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall 2023
Nettokostnad, €/invånare, museiverksamhet	10,2 ext.	13,9 ext.	13,1 ext.
Specialutställningar i Kommendantshuset	4	2	2
Specialevenemang i Kommendantshuset	10	7	14
Evenemang i bruksmuseet	18	15	33
Andra museievenemang	6	5	7
Antal digitaliserade objekt	760	500	1 277
Antal museibesökare			
Kommendantshuset	4186	4 500	4220
Bruksmuseet i Strömfors	15 250	15 000	23 398
Virböle	70	150	136
Nettokostnad, €/invånare, kulturverksamhet	27,6 ulk	32,8 ext.	34,8 ext.
Antal kulturevenemang	58	60	87
Nettokostnader, €/invånare, biblioteksverksamhet	52,0 ulk	52,4 ext.	52,3 ext.
Bibliotekens helhetsutlåning	122 072	120 000	132 300
Lån per invånare	8,4	8,1	9,2
Bibliotekens besökarantal	78 495	85 000	70 000
Evenemang på biblioteken	181	200	162
Biblioteksenheter			
bibliotek	4	4	4
bokbussar	1	1	1
läshörnor	4	4	4

Ledamöter och ersättande ledamöter i välfärdsnämnden

Ordinarie ledamöter	Närvarande/antal sammanträden	Personliga ersättare	Närvarande
FM 17.8.2021 § 11			
Rosenberg Thomas, ordf.	11/12	Kim Karlsson	1
Lappalainen Kalevi, vice ordf.	10/12	Paakkarinen Toni	1
Hinttaniemi Jonna	7/12	Hollmén Annina	1
Söderholm Li-Lo	12/12	Grandell Barbara	
Karlsson Håkan	11/12	Eriksson Mats	
Hyppölä Laura	7/12	Lindroos Johannes	1
Siljander Petri	9/12	Pettersson Petri	
Nurkkala Kirsi	10/12	Pappila Kristiina	
Vuokko Marjo	5/12	Rossi Reeta	3